

Note : Attempt any five Questions from the following.

Q. 1	a) Discuss the role of a Secretary in the administration of a company. How is a Company Secretary Appointed ?	10
	b) Explain the legal position of a Director of a company. Distinguish between a director and a Managing director.	10
Q. 2	a) Explain the role of an Auditor of a company.	10
	b) State the procedure of appointment and removal of Auditors of a company.	10
Q. 3	a) What are the provisions or formalities of convening and conducting valid company meetings.	10
	b) Explain with the help of chart as to how many kinds of company meetings there in all ? Explain each kind in brief.	10
Q. 4	Write notes on (any four)	20
	a) Quorum at the meeting	
	b) Chairman of the meeting	
	c) Voting Methods	
	d) Agenda	
	e) Proxy	
	f) Minutes of meeting	
Q. 5	a) State the various modes of winding up of the companies. Are all the modes applied at a time ?	10
	b) What are the specific provisions of a company laws to prevent the oppression and mis-management in the company ?	10
Q. 6	a) It is mandatory for every kind of Joint Stock Company to be registered under company law ? When a company is declared as a defunct Company ?	10
	b) What are the provisions of company law to pay dividend to the share holders ? Is the dividend paid out of capital, profit or out of distributable surplus ?	10
Q. 7	Write notes on (any four)	20
	a) Minimum subscription	
	b) Underwriting contracts	
	c) Shares and Stock	
	d) Interim dividend and final dividend	
	e) Forfeiture of Shares	
	f) Point of Order	

નોંધ : નીચેના પ્રશ્નઅનોમાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- પ્ર. ૧ અ) કંપનીના કારોબારમાં સેક્રેટરીની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. કંપની સેક્રેટરી ની નિમણુક કઈ રીતે થાય છે ? ૧૦
બ) કંપની ડાયરેક્ટરનું કાનૂની સ્થાન સમજાવો. ડાયરેક્ટર અને મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. ૧૦
- પ્ર. ૨ અ) કંપનીના ઓડિટર ની ભૂમિકા સમજાવો. ૧૦
બ) કંપનીમાં ઓડિટરની નિમણુક અને તેને દૂર કરવાની પ્રક્રિયા જણાવો. ૧૦
- પ્ર. ૩ અ) કંપની સભાઓના આયોજન અને નિયોજન સંબંધિત કાનૂની જરૂરિયાત શું છે ? ૧૦
બ) આકૃતિદ્વારા કંપનીની સભાઓ, કેટલા પ્રકારની છે તે સમજાવો. દરેક પ્રકાર ટૂંકમાં સમજાવો. ૧૦
- પ્ર. ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ચાર) ૨૦
૧) સભાની કાર્યસાધક સંખ્યા
૨) સભાના સભાપતિ
૩) મતદાનની પદ્ધતિ ઓ
૪) કાર્યસૂચિ (Agenda)
૫) પ્રતીતાધિકાર (Proxy)
૬) સભાની સભાનોંધ (Minutes of Meeting)
- પ્ર. ૫ અ) કંપની વિસર્જનના જુદા જુદા પ્રકારની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. બધાજ પ્રકાર એક જ સમયે લાગુ પાડી શકાય. ૧૦
બ) કંપની ધારાની ગેરવ્યવસ્થા અને જુલમ રોકવા માટેની વિશિષ્ટ જોગવાઈઓ કઈ છે ? ૧૦
- પ્ર. ૬ અ) શું કાનૂની રીતે દરેક પ્રકારની કંપનીની નોંધણી કરજીયાત છે ? કંપની ક્યારે અકાર્યરત જાહેર કરાય છે ? ૧૦
બ) શેર ધારકોને ડીવીડંડ ચુકવવા માટે કંપની ધારા માં કઈ જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે ? શું ડીવીડંડ મૂડીમાંથી, નફામાંથી કે વહેંચણી લાયક વધારામાંથી આપી શકાય. ૧૦
- પ્ર. ૭ ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ ચાર) ૨૦
૧) લઘુત્તમ ભારણું
૨) અન્ડરસ્ટેટિંગ અંગેના કરારો
૩) શેર અને સ્ટોક
૪) વચગાળાનું ડીવીડંડ અને અંતિમ ડીવીડંડ
૫) શેરોની જમી
૬) સ્વીકારાયેલી કાર્યપદ્ધતિ નો મુદ્દો

सूचना : कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

- प्र. १ अ) 'कंपनी संघटनेमध्ये चिटणीसाचे स्थान' याविषयी चर्चा करून चिटणीसाची नियुक्ती कशा प्रकारे केली जाते ते सांगा. १०
- ब) कंपनी संचालकाचे कायदेशीर स्थान कोणते ते सांगून संचालक आणि व्यवस्था संचालक यांतील फरक सांगा. १०
- प्र. २ अ) 'कंपनी अंकेक्षक' यांची भूमिका स्पष्ट करा. १०
- ब) कंपनीचे अंकेक्षकांची नियुक्ती आणि पदावरून काढून टाकणे याविषयीचे प्रक्रिया स्पष्ट करा. १०
- प्र. ३ अ) कंपनी सभा आयोजित करणे आणि नियोजित करणे याविषयीच्या औपचारिक बाबी स्पष्ट करा. १०
- ब) कंपनीमध्ये एकूण किती प्रकारच्या सभा असतात हे तक्त्याद्वारे दर्शवा आणि प्रत्येक प्रकारची थोडक्यात माहिती द्या. १०
- प्र. ४ टीपा लिहा. (कोणत्याही चारवर) २०
- अ) सभेची गणसंख्या
- ब) सभेचे सभापति
- क) मतदानाच्या पद्धती
- ड) कार्यक्रम पत्रिका
- इ) प्रतिनिधी
- फ) सभेची इतिवृत्ते
- प्र. ५ अ) कंपनी विसर्जनाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करून, हे सर्व प्रकार (पद्धती) एकाचवेळी अंमलात आणले जातात काय ? हे सांगा. १०
- ब) कंपनीतील 'जुलूम' आणि 'गैर-व्यवस्थापन' यांवर आळा घालण्यासाठीच्या तरतूदी कोणत्या ? १०
- प्र. ६ अ) प्रत्येक प्रकारची संयुक्त प्रमंडळ कंपनी ही कंपनी कायद्याखाली नोंदविणे आवश्यक आहे काय ? कंपनीचे कामकाज थांबविण्यात आलेले आहे असे केव्हा समजले जाते ? १०
- ब) भागधारकांना लाभांश वाटपाविषयी कंपनी कायद्यामध्ये कोणत्या तरतूदी आहेत ? लाभांश भांडवलातून, नफ्यातून किंवा विभाजनणी योग्य नफ्यातून देता येतो काय ? १०
- प्र. ७ टीपा लिहा. (कोणत्याही चारवर) २०
- अ) किमान भांडवल
- ब) भाग विमा करार
- क) भाग आणि भाग साठा
- ड) अंतरिम आणि अंतिम लाभांश
- इ) भागांची जप्ती
- फ) लक्षवेधी सूचना
